TOÀ ÁN NHÂN DÂN **THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**	**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

Bản án số: 536/2020/HNGĐ-PT
Ngày: 18/6/2020.
Vụ án "Tranh chấp ly hôn".

NHÂN DANH

NƯỚC CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TOÀ ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Bà Châu Thị Điệp.

Các Thẩm phán: 1. Bà Đoàn Thị Trang

2. Ông Phan Trịnh Minh Đức.

- Thư ký phiên tòa: Bà Trần Thị Hương - Thư ký Toà án nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh.

- Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh: Bà Võ Phạm Phương Hạnh - Kiểm sát viên tham gia phiên toà.

Ngày 18 tháng 6 năm 2020, tại trụ sở Toà án nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh xét xử phúc thẩm công khai vụ án thụ lý số 92/2019/TLPT-HNGĐ ngày 16/8/2019 về "Tranh chấp ly hôn".

Do bản án sơ thẩm số 213/2019/HNGĐ-ST ngày 20/6/2019 của Toà án nhân dân Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh bị bị đơn kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 2399/2020/QĐPT-HNGĐ ngày 18/5/2020 của Tòa án nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, giữa các đương sự:

1. Nguyên đơn: Bà Phạm Hoàng Ánh T, sinh năm: 1986; nơi cư trú: tổ 6, thôn Xuân Lạc 2, xã N, Thành phố K, tỉnh P (có mặt).

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp: Luật sư Trần Mai H - Công ty Luật TNHH DC C - Thuộc Đoàn Luật sư Thành phố Hồ Chí Minh (có mặt).

2. Bị đơn: Ông Triệu Thành Chí, sinh năm: 1987; nơi cư trú: 417/30 An Dương V, Phường I, Quận P, Thành phố Hồ Chí Minh (có mặt).

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp: Ông Lê Văn D - Công ty Luật Sài gòn Việt Lt - Đoàn luật sư Thành phố Hồ Chí Minh (có mặt).

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Bà Trang và ông Chí là vợ chồng hợp pháp có đám cưới, đăng ký kết hôn số 28/2016 ngày 27/4/2016 do UBND xã Vĩnh N, Thành phố Nha T, Khánh H.

Theo đơn khởi kiện ngày 16/11/2018, nguyên đơn trình bày cuộc sống chung không hạnh phúc do bất đồng quan điểm, vợ chồng ly thân 02 tháng, bà đã đưa con về Nha Tsống. Đến ngày 10/11/2018, bà đưa con vào thì gia đình chồng bắt con, không đưa lại cho bà. Hai bên có nhờ chính quyền địa phương giải quyết và bà nộp đơn xin ly hôn.

Bị đơn lúc đầu đồng ý ly hôn vì tự ái nhưng sau đó tha thiết xin đoàn tụ. L do ông vẫn còn thương vợ con. Ông nhận ra vấn đề mâu thuẫn của vợ chồng chủ yếu là do có sự tác động của gia đình ông, trong việc ở chung với gia đình chồng giữa mẹ chồng con dâu xảy ra mâu thuẫn trong việc vợ ông chăm sóc, giáo dục con với mẹ ông nhưng ông đã không giải quyết triệt để dẫn đến việc vợ ông xin về Nha trang để có thời gian vợ chồng suy nghĩ. Khi trở vào, vợ ông không về nhà, do bạn bè chỉ, ông đến tìm, thấy con bị muỗi cắn nhiều vết đỏ mộng nước, ông đưa con về nhà, cha mẹ ông thương cháu nên giữ lại không cho vợ ông đưa con đi cũng nhằm mục đích để vợ chồng có cơ hội trở lại. Ông đã tìm ra giải pháp thuê nhà để vợ chồng ra ở riêng nhưng vợ ông không quay về. Ông mong muốn cho ông cơ hội để vợ chồng bỏ qua cho nhau, cùng chăm lo cho con.

+ Về con chung: Có 1 con chung là trẻ Triệu Hoàng Linh N, sinh ngày 15/11/2016.

Bản án sơ thẩm số 213/2019/HNGĐ-ST ngày 20/6/2019 của Toà án nhân dân Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh tuyên xử:

1. Về quan hệ hôn nhân: Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn. Bà Phạm Hoàng Ánh T được ly hôn với ông Triệu Thành C.

2. Về con chung: Bà T được trực tiếp nuôi dưỡng, giáo dục trẻ Triệu Hoàng Linh N (15/11/2016). Hoãn việc cấp dưỡng nuôi con.

3. Về tài sản chung: Các đương sự xác định không yêu cầu Tòa án giải quyết.

4. Về nợ chung: Các đương sự xác định không có.

Ngoài ra, án sơ thẩm còn tuyên án phí, quyền kháng cáo.

Ngày 02/7//2019, ông Triệu Thành C nộp đơn kháng cáo toàn bộ bản án sơ thẩm, ông đề nghị bác toàn bộ yêu khởi kiện của nguyên đơn.

Tại phiên tòa phúc thẩm: Bị đơn vẫn giữ nguyên yêu cầu, xác định kháng cáo toàn bộ bản án sơ thẩm, đề nghị không chấp nhận đơn khởi kiện của nguyên đơn. Ông cho rằng mâu thuẫn vợ chồng không lớn, ông vẫn làm tròn bổn phận trách nhiệm của người chồng, người cha. Ông tha thiết mong Hội đồng xét xử hoà giải, không chấp nhận yêu cầu ly hôn để vợ chồng đoàn tụ. Nếu bà T cương quyết xin ly hôn thì cho ông quyền được nuôi con. Vì hiện từ khi sinh ra đến đến nay cháu sống cùng gia đình ông, dù vợ ông không chịu đoàn tụ, bỏ về Nha trang, ông vẫn chăm sóc con, cho con đi học và đưa đón, dành nhiều thời gian cho con. Hiện trẻ là niềm vui duy nhất của ông. Ông mong muốn có con

bên cạnh ở thời điểm này và khi vợ tới lui thăm con, tình cảm vợ chồng có cơ hội trở lại.

- Luật sư bảo vệ quyền và lợi ích cho bị đơn: Ông Chí tha thiết xin đoàn tụ nhưng nếu bà T cương quyết xin ly hôn đề nghị giao cho ông Chí được trực tiếp nuôi con vì thời gia bà T bỏ về Nha Trang, ông Chí là người trực tiếp nuôi con. Ông C có điều kiện vật chất nuôi con tốt, trẻ được giáo dục trong môi trường điều kiện ở Thành phố Hồ Chí Minh tốt hơn ở vùng nông thôn của tỉnh, thời gian qua ông Chí chăm sóc giáo dục con, dành nhiều thời gian cho con có tổ dân phố, cô giáo chủ nhiệm xác nhận, theo sổ theo dõi khám bệnh tại bệnh viện Nhi đồng trẻ phát triển tốt, việc thay đổi hoàn cảnh sống sẽ ảnh hưởng đến tâm sinh lý và sự phát triển của trẻ. Do đó, nếu quyết định cho ly hôn, đề nghị Hội đồng xét xử giao trẻ N cho ông C trực tiếp nuôi dưỡng, giáo dục.

- Nguyên đơn: Mâu thuẫn phát sinh sau từ sau khi cưới được 06 tháng. Bà có thai trước hôn nhân, việc có thai này cũng do bà bị cưỡng bức nhưng khi sống chung gia đình chồng thường xúc phạm bà về việc này. Bà không tự ý bỏ về Nha Trang mà gia đình bà có vào xin phép gia đình chồng. Bà xác định tình cảm không còn, xin ly hôn. Sau khi ly hôn, bà xin đươc trực tiếp nuôi con, bà sẽ đưa con về Nha T sống vì bà đã thay đổi công việc và cuộc sống hiện ổn định, bà sẽ dành điều kiện tốt nhất cho con. Nếu nói Thành phố Hồ Chí Minh có điều kiện giáo dục tốt hơn Nha Trang sao bà lại được học hành có trình độ cao hơn ông Chí? Con bà sức khoẻ chỉ tốt trong thời gian gần đây, còn trước đây năm 2019 trẻ Nhi thường xuyên bệnh nên cần sự chăm sóc của người mẹ. Do đó, bà đề nghị giữ nguyên bản án sơ thẩm.

- Luật sư bảo vệ quyền và lợi ích cho nguyên đơn: Đối với yêu cầu ly hôn của nguyên đơn đề nghị Hội đồng xét xử chấp nhận vì bà Trang xác định tình cảm không còn, hai bên đã ly thân đến nay gần 02 năm, hôn nhân chỉ tồn tại về mặt pháp lý. Khi ly hôn, đề nghị giao bà T trực tiếp nuôi con vì người mẹ sẽ chăm sóc giáo dục con gái tốt hơn, mặc khác bà Trang có điều kiện kinh tế ổn định, công việc của bà Trang chủ động về thời gian, bà Trang có nhà riêng nên có không gian giáo dục con tốt, bà Trang có bằng cấp Thạc sĩ giáo dục, khi đưa con về Nha T, bà T sẽ chọn trường đạt tiêu chuẩn quốc gia cho trẻ học. Nha T là thành phố du lịch, là một trong 3 thành phố đáng sống nhất ở Việt Nam, có môi trường sống tốt, khí hậu ôn hoà khác với sự ồn ào, náo nhiệt tại Thành phố Hồ Chí Minh. Do đó, đề nghị Hội đồng xét xử xem xét chấp nhận yêu cầu của bà Trang, giữ nguyên bản án sơ thẩm.

Phần tranh luận :

- Luật sư bảo vệ quyền và lợi ích cho ông C: Trình độ cao hay thấp không quyết định việc ai sẽ giáo dục con tốt hơn. Bà T có trình độ cao do gia đình bà có điều kiện hơn gia đình ông Chí. Gia đình ông Chí không có điều kiện cho con học cao nhưng biết nuôi dạy ông C là người đàn ông đàng hoàng, sống có trách nhiệm, biết hành xử đúng mực cụ thể việc ông Chí đã cưới hỏi dù bà T có thai trước hôn nhân và chưa bao giờ nhắc lại chuyện này, trong khi bà T nhiều lần kể lại sự việc, phủ nhận sự chăm chút cho mối quan hệ này của ông Chí, lấy đó là

lý do ly hôn, cho rằng bà bị cưỡng bức trong khi thừa nhận hai người tự nguyện, tìm hiểu tiến đến hơn nhân. Đó là cách hành xử thể hiện nhân cách của con người, là tiền đề cho cách ứng xử, giáo dục con. Nếu nói Nha T tốt hơn sao nhiều người vẫn muốn vào Thành phố Hồ Chí Minh sống vì Thành phố Hồ Chí Minh có một môi trường làm việc nhiều sáng tạo, tập trung công nghệ kỹ thuật cao, là điều kiện phát triển tốt cho sự giáo dục và hình thành nhân cách mỗi con người. Không có quy định của pháp luật về việc con là gái thì cần phải giao cho mẹ trực tiếp nuôi.

- Luật sư bảo vệ quyền lợi cho bà T: Giữ nguyên quan điểm, đề nghị Hội đồng xét xử cân nhắc điều kiện giao con tốt nhất cho trẻ là người mẹ.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh phát biểu ý kiến: Quá trình tố tụng ở giai đoạn phúc thẩm xem xét giải quyết vụ án đã được thực hiện đúng quy định của pháp luật; đơn kháng cáo của ông C trong thời hạn luật định; Về nội dung :

- Xét quan hệ hôn nhân: chấp nhận yêu cầu ly hôn của bà Trang.

- Về con chung: Cả ông C, bà T đều đủ điều kiện vật chất, tinh thần để nuôi con. Tuy nhiên, trong thời gian chưa có bản án ly hôn có hiệu lực pháp luật, bà T bỏ về Nha trang sinh sống. Trong suốt thời gian này, ông C là người trực tiếp nuôi con, chăm sóc, dành nhiều thời gian cho con, trẻ N phát triển tốt như kết quả xác minh của Công an phường, Ban điều hành tổ dân phố, giáo viên chủ nhiệm trường Mầm non. Tại phiên Toà, bà T thừa nhận trẻ phát triển, sức khoẻ tốt hơn thời gian trước đây. Nếu giao cho bà Trang nuôi con, bà Trang sẽ đưa con về Nha Trang sinh sống, làm thay đổi môi trường sống hiện nay của trẻ trong khi bà T hiện bị chứng rối loạn tiền đình, một mình chăm con sẽ gặp nhiều khó khăn. Do đó, đề nghị chấp nhận một phần kháng cáo của ông Chí, sửa một phần bản án sơ thẩm. Chấp nhận yêu cầu ly hôn của nguyên đơn, về con chung: giao cho ông Chí trực tiếp nuôi dưỡng, giáo dục. Ghi nhận việc ông C tạm thời không yêu cầu cấp dưỡng nuôi con.

- Về tài sản chung, nợ chung hai bên không yêu cầu giải quyết.

XÉT THẤY:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ án, được thẩm tra công khai tại phiên tòa và căn cứ vào kết quả tranh luận, Hội đồng xét xử phúc thẩm nhận định:

1. Về thủ tục tố tụng: Đơn kháng cáo của bị đơn ông Triệu Thành C làm trong thời hạn, đương sự đã nộp tiền tạm ứng án phí kháng cáo trong thời hạn, phù hợp với các quy định tại Điều 272, Điều 273 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 nên được chấp nhận xem xét theo trình tự phúc thẩm.

2. Về nội dung: Xét yêu cầu kháng cáo của nguyên đơn:

- Về quan hệ hôn nhân: ông C cho rằng mâu thuẫn vợ chồng không nghiêm trọng, có khả năng đoàn tụ nhưng từ ngày xét xử sơ thẩm tháng 9/2019 đến nay, do những lý do khách quan và thấy mâu thuẫn chỉ mới phát sinh 02 tháng bà

Trang đã nộp đơn ly hôn nên Toà phúc thẩm đã kéo dài thời gian xét xử, nhằm để bà Trang suy nghĩ thêm về quyết định của mình và cũng tạo điều kiện để ông C có giải pháp đoàn tụ. Mặc dù ông Chí đã đưa ra giải pháp thuê nhà để vợ chồng ở riêng nhưng bà T vẫn xác định tình cảm không còn, cương quyết ly hôn. Bà T đã về Nha T sống, thỉnh thoảng vào thăm con, bà cho rằng cuộc sống chung là sự chịu đựng nặng nề, không hạnh phúc, Như vậy, sự thuyết phục, giải pháp của ông Chí không có kết quả. Xét thấy, hôn nhân là xuất phát từ tình yêu của hai bên, việc tiếp tục duy trì hôn nhân khi tình yêu của bà T dành cho chồng không còn chỉ là sự ràng buộc pháp lý sẽ không mang đến hạnh phúc và ảnh hưởng nghiêm trọng đến tâm sinh lý, sự phát triển, hình thành nhân cách của con. Do đó, chấp nhận yêu cầu ly hôn của bà T.

- Về con chung: Xét điều kiện kinh tế ông C, bà T đều như nhau, cả hai đều hết mực yêu thương con và mong muốn dành sự tốt đẹp nhất cho con. Tuy nhiên, từ khi sinh, trẻ Triệu Hoàng Linh N đã sống cùng cha mẹ, ông bà nội trong gia đình tại Thành phố Hồ Chí Minh. Ngoài tình thương yêu của cha mẹ, trẻ còn lớn lên trong sự yêu thương, chăm sóc của ông bà, cô vì ông Chí là con trai duy nhất trong gia đình, hiện ông bà nội chỉ có trẻ N là cháu duy nhất. Theo kết quả xác minh của Uỷ ban nhân dân Phường 03, Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh, xác nhận của Ban điều hành tổ dân phố nơi ông Chí cư trú, của cô giáo chủ nhiệm của trẻ Nhi tại Trường Mẫu giáo Tư thục Mai Anh thì thời gian qua, vợ chồng phát sinh mâu thuẫn, trẻ Nhi vẫn ở cùng cha, ông bà nội, mẹ của trẻ sống ở Nha Trang, thỉnh thoảng vào thăm, ông C là người trực tiếp chăm sóc, giáo dục, đưa đón con đi học, cuối tuần dành thời gian cho con. Như vậy, ông C vẫn hoàn thành nhiệm vụ, trách nhiệm của người cha, trẻ Nhi được đi học và phát triển toàn diện. Tại phiên toà, bà Trang thừa nhận tình trạng sức khoẻ trẻ Nhi hiện nay tốt hơn năm 2019 và việc này phù hợp với kết quả theo dõi khám sức khoẻ của trẻ tại Bệnh viện Nhi Đồng 1, Thành phố Hồ Chí Minh. Trẻ Nhi đang sinh sống, hoà nhập tại khu đô thị, nếu giao con cho bà Trang trực tiếp nuôi dưỡng, bà T sẽ đưa con về cư trú tại thôn Xuân Lạc 2, xã Vĩnh Ngọc, Thành phố Nha Trang, Tỉnh Khánh Hoà điều này sẽ làm thay đổi cuộc sống, môi trường của trẻ, ảnh hưởng nghiêm trọng đến tâm sinh lý và sự phát triển bình thường của trẻ, nhất là trong tình hình bệnh dịch hiện nay, Nha trang là Thành phố du lịch, nơi tập trung nhiều du khách nước ngoài có thể ảnh hưởng đến sức khoẻ của trẻ nên giao trẻ N cho ông C tiếp tục trực tiếp chăm sóc, giáo dục. Ghi nhận việc ông C không yêu cầu cấp dưỡng nuôi con.

Bà T được thăm nom, chăm sóc con chung. Không ai được ngăn cản bà T thực hiện quyền này. Việc trực tiếp nuôi con và mức cấp dưỡng nuôi con có thể được thay đổi vì lợi ích trẻ chưa thành niên.

Do đó, cần sửa một phần quyết định của bản án sơ thẩm về con chung như quan điểm của đại diện Viện kiểm sát tại phiên toà.

Án phí dân sự phúc thẩm: Do sửa án sơ thẩm do có tình tiết mới nên bị đơn không phải chịu án phí dân sự phúc thẩm.

Bởi các lẽ trên,

- Căn cứ khoản 1 Điều 28, Điều 273, Điều 276, Điều 293, Điều 309, khoản 6 Điều 314, khoản 4 Điều 147, khoản 1 Điều 148 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015;

- Áp dụng các Điều 51, 56, khoản 1 Điều 57, 58, 83, 84 Luật Hôn nhân và Gia đình năm 2014;

- Căn cứ Điều 48 Nghị Quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016. Căn cứ khoản 01, Mục I, Danh mục mức án phí, lệ phí Tòa án; điểm a khoản 5 Điều 27, khoản 2 Điều 29 Pháp lệnh về án phí, lệ phí có hiệu lực ngày 01/7/2009.

QUYẾT ĐỊNH

1. Về hình thức: Chấp nhận đơn kháng cáo của bị đơn.

2. Về nội dung: Chấp nhận một phần yêu cầu kháng cáo của bị đơn, sửa một phần quyết định của Bản án dân sự sơ thẩm số 213/2019/HNGĐ-ST ngày 20/6/2020 của Toà án nhân dân Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh. Cụ thể:

2.1 Chấp nhận yêu cầu của bà Phạm Hoàng Ánh T. Bà Phạm Hoàng Ánh T được ly hôn với ông Triệu Thành Chí.

Giấy chứng nhận kết hôn số 28/2016 do Ủy ban nhân dân xã Vĩnh Ngọc, Thành phố Nha Trang, tỉnh Khánh Hoà cấp ngày 27/4/2016 không còn giá trị pháp lý.

2.2 Ông Triệu Thành C được trực tiếp nuôi dưỡng, giáo dục trẻ Triệu Hoàng Linh Nhi (sinh ngày 15/11/2016). Ghi nhận việc ông Chí không yêu cầu cấp dưỡng nuôi con.

Bà Phạm Hoàng Ánh T được quyền thăm nom, chăm sóc, giáo dục con chung, không ai được ngăn cản bà Trang thực hiện quyền này.

Vì lợi ích của trẻ chưa thành niên, một hoặc cả hai đương sự được quyền yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con hoặc mức cấp dưỡng nuôi con.

3. Về án phí:

+ Án phí dân sự sơ thẩm: Bà Phạm Hoàng Ánh T phải chịu án phí ly hôn sơ thẩm là 300.000đ (ba trăm nghìn đồng) nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng án phí bà T đã nộp theo biên lai thu tiền số AG/2014/0006725 ngày 12/12/2018 của Chi cục Thi hành án dân sự Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh. Bà T đã nộp đủ án phí.

+ Án phí dân sự phúc thẩm:

Ông Triệu Thành C không phải chịu án phí. Hoàn tạm ứng án phí cho ông Triệu Thành C 300.000đ (ba trăm nghìn đồng) theo biên lai tạm ứng án phí số AA/2018/0035273 ngày 08/7/2019 của Chi cục Thi hành án dân sự Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh.

4. Quyền và nghĩa vụ của các đương sự được thực hiện tại cơ quan thi hành án dân sự có thẩm quyền.

5. Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật ngay sau khi tuyên án.

6. Trường hợp bản án, quyết định được thi hành theo Điều 2 Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án, người phải thi hành án có quyền thỏa thuận thi hành án; quyền yêu cầu thi hành án; tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, 7 và 9 Luật Thi hành án dân sự, thời hiệu thi hành án được áp dụng theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự.

Nơi nhận:
- TAND Tối cao;
- TAND, VKSND Cấp cao tại TP.HCM;
- VKSND, Cục THADS TP.HCM;
- TAND, THADS Quận 5;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ vụ án (T/17)

TM.HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Châu Thị Điệp